

'שבוע אדם וים': רט"ג מחוייבת לפעילות לשמירת אוצרות הטבע בישראל

Posted on 5 ביוני 2021 by שוש להב

שמורות טבע ימיות גדולות המנוהלות ומפוקחות בקפידה, הן הדרך הנכונה להבטיח את בריאותו ותפקודו של הטבע הימי

Categories: [תיירות](#), [ראשי](#)

Tag: [שבוע אדם וים](#)

היום, 5 ביוני, מתחיל 'שבוע אדם וים'. כמיטב המסורת בשנים האחרונות, גם השנה תציין רשות הטבע והגנים את "שבוע אדם וים" שבוע של למידה והגברת מודעות ומחויבות הציבור, לשמירת הים ואוצרות הטבע בישראל, אשר יתקיים בין התאריכים 5-12.6.21. במהלך השבוע יתקיימו פעילויות בשמורות הימיות עם שלל סיורים, הדרכות ופעילויות בנושא. האירוע מתקיים בסמוך ליום האוקיינוסים הבינלאומי, החל ב 8 ביוני.

חשיבות 'שבוע אדם וים' הוא בהעברת המסר ששמורות הטבע הימיות נועדו להבטיח את בריאותו ותפקודו של הטבע הימי של ישראל. הים התיכון מתאפיין במגוון בעלי חיים וצמחים ימיים ומגוון מיוחד של נופים תת-ימיים וארכיאולוגיה ימית, כשמנגד מופעלים עליו לחצי דיג ולחצי תשתיות חופיות וימיות ועתידו נמצא בסכנה.

סקר ה"ביובליץ"

שמקיימת רשות הטבע והגנים, בהשתתפות חוקרים מאוניברסיטת תל-אביב, מוזיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט אוניברסיטת חיפה, חקר ימים ואגמים והמרכז האקדמי רופין, בודק בשנים האחרונות את מצב ערכי הטבע בשמורות הימיות: ראש הנקרה, שקמונה, דור הבונים וגדור [2] להן מצע סלעי. הסקר משווה בין השמורות ובין אתרי הביקורת שמחוץ להן, בהיבטים של כמות דגים, ביומסה וגדלים שלהם. הביובליץ מדגיש את נושא הדיג, אחד מהגורמים להרס בתי גידול ימיים ולהפחתה משמעותית בשכיחות הדגים. בישראל קיימת פעילות ענפה של דיג, הגבוהה משמעותית ממה שהים יכול לאפשר. אך שמורות הטבע, שם החוק אוסר על נושא הדיג, שומרות בפועל על הדגה או שיש להן פוטנציאל של ממש לעשות כן. הדבר ניכר בצורה בולטת בשמורת הטבע ראש הנקרה, שם נושא אכיפת חוקי הדיג נשמר לאורך שנים ארוכות, דבר המצליח להגן על הדגה.

הדבר ניכר בביומסה של כלל הדגים מהמינים שיש להם ערך מסחרי. כאשר מתמקדים באוכלוסיות של דקר הסלעים, מין הדגל במזרח הים התיכון, ניתן להבחין בשפע דקרים ושכיחות הדגים שגודלם מעבר לגודל הרבייה גבוהה. במסגרת הביובליץ שהתקיים באביב השנה, לאחר זיהום הזפת שפקד את חופי ארצנו, נערכו חיפושים רבים בקרקעית הים התיכון, והממצא החיובי הוא שנמצאו רק שני כדורי זפת, זאת בשמורת דור הבונים. מנגד, תצפיות הצביעו על התפרצות של מינים פולשים, כמו זהרונים, דגים טורפים המוכרים לנו ממפרץ אילת ומהווים סכנה אקולוגית בשוניות אלמוגים ברחבי העולם, ונזרית ארוכת קוצים (*Diadema setosum*) - קיפוד הים עם הקוצים השחורים הארוכים שגם הוא מוכר לנו היטב מאילת, ומתפרץ עכשיו גם בים התיכון.

גן לאומי תל אשקלון. צילום מנו גרינשפן
לדברי **ד"ר רותי יהל**, האקולוגית הימית של רשות הטבע והגנים: "הסקר האחרון שנעשה בשנה החולפת ונתוניו מתעדכנים בימים אלו, בחן את פעילות שמורות הטבע הימיות, וחשיבותן עבור המגוון והעושר הימי. מתצפיות בתוך השמורות ומחוץ להן, ניתן לזהות הבדלים במבנה חברת הדגים בין האתרים השונים, עם עושר מינים גבוה יותר שנצפה בתוך השמורות באופן עקבי לאורך שנות הסקר. נבדקה כמות הפרטים בתוך השמורות הימיות ומחוצה להן בשתי

עונות עיקריות ☒ סתיו ואביב, והתוצאות היו חד משמעיות: בכל השמורות הימיות התגלו יותר פרטים, הן במים העמוקים והן במים הרדודים". יהל מוסיפה כי "במסגרת הסקר, זכינו לצפות בחלק מהשמורות ב'חתונות' מרשימות (התקבצויות של הרבה פרטים גדולים למטרות רבייה) של דקרי סלעים ודקרים אלכסנדרונים. אין שום ספק שאנו נמצאים עמוק בתוך עונת הרבייה שלהם, והתצפיות מראות, שהשמורות אכן יעילות ותורמות לשימור מינים אלה".

לדברי **מזי מגנאלי מוסקוביץ**, מנהלת אגף ההסברה של רשות הטבע והגנים: "שמורות טבע ימיות גדולות, מנוהלות ומפוקחות בקפידה, הן הדרך הנכונה להבטיח את בריאותו ותפקודו של הטבע הימי של ישראל, להווה ולמען הדורות הבאים. לישראל שמורות טבע ספורות וקטנות מאוד, ששטחן הכולל הוא פחות משלושה אחוזים מהשטח הימי הריבוני של המדינה. בשנה האחרונה הורחבו השמורות הימיות באופן ניכר, וככל שהמודעות לכך תעלה וכולנו נהיה שותפים לכך, נוכל להשיג מטרה זו ולשמור על חופי הים ועל הים עצמו".

להלן הפעילויות שיתקיימו במסגרת "שבוע אדם וים"

שקיעה בחוף אכזיב. צילום יניב כהן, רט"ג

מדשאות רחבות ידיים, מפרצי ים כחולים ונקרות סלע, רכסי כורכר וצמחים נדירים, אתרי הטלה של צבי ים, שרידי העיר אכזיב וחוף רחצה עם בריכות בתוך הים ☒ כל אלה מחכים לכם בחוף אכזיב. אורך החוף כחמישה ק"מ, והוא נוגע ברכס סולם צור, היורד הישר אל הים. בואו ליהנות מסיורי שקיעה בנוף הקסום של שמיים בצבעים ומתצפית לכיוון ראש הנקרה מצפון ולכרמל מדרום. נטייל בין שרידי הכפר העתיק, נשמע סיפורים ואגדות על "מדינת אלי אביבי", נלמד על חשיבות הים לאדם וגם הקטנטנים ייהנו ממשחקים ומפעילויות חווייתיות, מהם ילמדו על הים והחוף.

היכן נפגשים? בכניסה הראשית לגן לאומי אכזיב

מתי? ימי שישי ושבת ביוני 4/6, 5/6, 11/6, 12/6

תחנת הפעלה והדרכה לילדים בין השעות 10:00-14:00.

מחיר: מבוגר ☒ 35 שקלים, ילד ☒ 21 שקלים. הפעילות ללא תשלום נוסף על דמי הכניסה לגן הלאומי.

מי? הפעילות מתאימה למשפחות, ילדים ולכל הגילאים.

מה להביא? בגד ים, כובע, מים לשתייה.

*יש להירשם לסיורי השקיעה מראש באתר האינטרנט של רשות הטבע והגנים.

יש לתאם הגעה לפני הביקור באתר רשות הטבע והגנים.

מחזירים אהבה לים בשמורת חוף הבונים

הים נותן לנו הרבה מתנות חיוניות: חמצן, מזון, אנרגיה ועוד, אך האם הים הוא משאב אינסופי? הצטרפו אלינו לחגוג את שבוע אדם וים בשלל פעילויות לכל המשפחה ויחד נלמד כיצד להחזיר אהבה לים. מול חוף מפורץ ויפהפה שהוא שמורת טבע, יפגשו אתכם שחקנים ומדריכים, מהם תוכלו לשמוע על נזקי הפלסטיק, לשחק במשחקים מפסולת ממוחזרת, ללמוד כיצד להישמר בים, לשמוע על צבות הים שבתקופה זו מתחילות לעלות לחוף כדי להטיל את ביציהן ולדעת מה נוכל לעשות כדי להגן עליהן. הפעילות מתקיימת בשותפות רשות הטבע והגנים, יחד עם אנשי הים התיכון וארגון "צלול" המזמינים אתכם להצטרף לאחת מקהילות אנשי הים התיכון ולהשפיע בשמירה על הים.

*אחר הצהריים ניתן להירשם לפעילות יוגה מול הים וסיורי בין ערביים בשמורה.

היכן נפגשים? שמורת טבע חוף הבונים

מתי? שבת, 5/6/21 בין השעות 12:00-19:00

מחיר: מבוגר ₪ 22 שקלים, ילד ₪ 9 שקלים. הפעילות ללא תשלום נוסף על דמי הכניסה לשמורה.

ההשתתפות בסיורים על בסיס מקום פנוי, הרשמה במקום.

*הרשמה לסיורים מראש בכניסה לאתר חובה.

יש לתאם הגעה לפני הביקור באתר רשות הטבע והגנים.

גן לאומי תל דור. צילום יניב כהן, רט"ג היסטוריה מרתקת של עיר נמל בגן לאומי תל דור

בשעות של בין הערביים, אנו מזמינים אתכם להכיר את הגן הלאומי החדש תל דור. כשרגל אחת בעבר ואחת בהווה, נצעד לאורך חוף מפורץ יפהפה ונעלה על רכס הכורכר. שם נגלה את ההיסטוריה המרתקת של עיר הנמל דור, שבה נמצאו מעל 20 ספינות טבועות, וגם את העושר של השמורה הימית של היום.

נשמע סיפורו של המקום, שסיפורו שזור עם סיפורו של הים, ונבין כיצד אנחנו יכולים לשמור ולהחזיר אהבה לים.

היכן נפגשים? גן לאומי תל דור

מתי? שבת 12/6, בשני סבבים: בשעות 16:00, 16:30.

משך הפעילות: כשעה וחצי - שעתיים.

מי? הסיור מתאים לכל הגילאים. המסלול אינו מונגש.

מה להביא? מים לשתייה, נעלי הליכה, כובע

*הכניסה והפעילות ללא תשלום. יש להירשם לסיורים מראש באתר האינטרנט של הרשות.

יש לתאם הגעה לפני הביקור באתר רשות הטבע והגנים.

חולות, ים ועתיקות בגן לאומי תל אשקלון

אשקלון הקדומה שוכנת על דרך הים העתיקה שקישרה בין מצריים לסוריה, ולכן הייתה תחנת מסחר ימית ויבשתית חשובה. אתם מוזמנים לבקר במקום, ליהנות ממסלול טיול ומתצפית על הים, בליווי מדריכים, שיסבירו על חשיבות הים התיכון, ואוצרותיו ומשאבי הטבע שבו, ועל חשיבותה של אשקלון לאורך התקופות.

היכן נפגשים? ברחבת השער הכנעני.

מתי? ימי שישי ושבת ביוני 4/6, 5/6, 11/6, 12/6 בין השעות: 10:00-14:00 (כל חצי שעה)
משך הפעילות: כרבע שעה, ההדרכה בשני מוקדים (השער הכנעני והתצפית על הים)
מחיר: מבוגר ₪ 28 שקלים, ילד ₪ 14 שקלים. הפעילות ללא תשלום נוסף על דמי הכניסה לגן הלאומי.
מי? הסיור מתאים לכל הגילאים.
מה להביא? מים לשתייה, נעלי הליכה סגורות ונוחות, כובע.
יש לתאם הגעה לפני הביקור באתר רשות הטבע והגנים.

גן לאומי אפולוניה. צילום מנו גרינשפן
מצוק מול הים בגן לאומי אפולוניה

תארו לעצמכם מסלול הליכה בנוף טבעי ושקט אל מול הים... עכשיו תפסיקו לדמיין ובואו להיחשף לטבע ולנוף הים והחוף הנשקפים מהמצוק באפולוניה!

אתם מוזמנים לבקר במקום, ליהנות ממסלול הטיול ולפגוש לאורכו מדריכים שיסבירו על חשיבות הים התיכון, אוצרותיו ומשאבי הטבע שבו, ותגלו איך נכנסו הצלבנים לאפולוניה ומדוע החליטו להתיישב דווקא פה.

היכן נפגשים? גן לאומי אפולוניה

מתי? ימי שישי ושבת ביוני 4/6, 5/6, 11/6, 12/6 בין השעות: 10:00-16:00 (כל חצי שעה)
משך הפעילות: כרבע שעה, ההדרכה בשני מוקדים (הווילה והמבצר)
מחיר: מבוגר ₪ 22 שקלים, ילד ₪ 9 שקלים. הפעילות ללא תשלום נוסף על דמי הכניסה לגן הלאומי.
מי? הסיור מתאים לכל הגילאים. המסלול מונגש.

מה להביא? מים לשתייה, נעלי הליכה סגורות ונוחות, כובע.

יש לתאם הגעה לפני הביקור באתר רשות הטבע והגנים.

שומרים על מפרץ אילת בשמורת טבע חוף האלמוגים

שמורת חוף האלמוגים באילת משמרת את שוניית האלמוגים הצפונית ביותר בעולם, ומכילה מאות רבות של מיני דגים, אלמוגים ויצורים ימיים נוספים. לעומת הפיתוח המואץ של תשתיות הסמוכות לחופים הצפוניים שנבנו לאורך השנים בעיר אילת, הרצועה הדרומית במפרץ נשארה פתוחה לקהל הרחב ומכילה משאבי טבע נדירים ומיוחדים. אנו עושים מאמצים רבים לשימור הסביבה החופית והימית באילת, כולל שמירה על חופים נקיים.

לרגל יום האוקיינוסים ושבוע אדם וים, נקיים יום פעילות להגברת המודעות לשימור מפרץ אילת.

מה בתוכנית? סיורי חוף, הדרכות שנירקול, הקרנת סרטי טבע ובניית מיצג סביבתי.

היכן נפגשים? שמורת חוף האלמוגים באילת.

מתי? יום שבת 12/6 בין השעות 10:00-16:00.

מי? הפעילות מתאימה למשפחות, ילדים ולכל הגילאים.

מחיר: לתושבי אילת הכניסה והפעילות ללא תשלום. לציבור הרחב מבוגר 35 שקלים, ילד 21 שקלים. הפעילות ללא תשלום נוסף על דמי הכניסה לשמורה.

מה להביא? בגד ים, כובע, מים לשתייה. ניתן להשכיר שנורקל ומסיכה.

יש לתאם הגעה לפני הביקור באתר רשות הטבע והגנים.

כלל פעילויות 'שבוע אדם וים' הן ללא תשלום נוסף, מעבר לדמי הכניסה לאתרים (חינם למנויי מטמון של רשות הטבע והגנים).

יש להירשם מראש לביקור באתר באמצעות מערכת הזמנת הביקור באתר האינטרנט של רשות הטבע והגנים.